

TAMMELAN KUNNAN KONSERNIOHJEET

Hyväksytty

Kvalt 15.12.2008 56 §

1. KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa sekä yhteydenpidossa kuntakonserniin kuulumattomiin yhdistyksiin, säätiöihin tai vastaaviin yhteisöihin.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohjauksella tarkoitetaan omistajaohjausta ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista. Omistajaohjaus on ennen muuta kunnan edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimitelmässä ja siten pääomistajan tahdon esiintuomista. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita puolestaan annetaan kunnan omille toimitelmille ja viranhaltijoille.

2. SOVELTAMISALA

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kunnan konserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Kiinteistö Oy Tammelan Kunnantalo
- Kiinteistö Oy Tammelan Vuokra-asunnot
- Kupukas Oy

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistus-yhteysyhtymistä ja osakkuusyhtymistä.

Kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- Tammelan Aluelämpö Oy

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen ky
- Hämeen liitto
- Forssan seudun terveydenhuollon ky
- Hämeen päihdehuollon ky
- ETEVA ky
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky

3. KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimielimissä.

4. KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Kuntakonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnanjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. KUNNAN TOIMIELINTEN TOIMIVALLANJAKO

Valtuusto

- määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet.

Kunnanhallitus

- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunta

- huolehtii erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja

- johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa
- seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kunnanhallitukselle
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle.

Osastopäällikkö

- huolehtii tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnanjohtajalle ja kunnanhallitukselle.

Konsernijohto

- Konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa.

6. EDUSTAJIEN VALINTA TYTÄRYHTEISÖJEN HALLINTOELIMIIN JA TOIMINTA NIISSÄ

Valittavilla edustajilla tulee olla tytäryhteisön toiminnan luonteen ja laajuuden edellyttämä riittävä liiketaloudellinen ja toimialueen asiantuntemus.

Valittujen edustajien tulee noudattaa kunnan antamia ohjeita, perehtyä kunnan toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja yhteisön toimintaan, toimia aktiivisesti kunnan tavoitteiden saavuttamiseksi ja yhteisön toiminnan kehittämiseksi sekä huolehtia raportoinnista ja yhteydenpidosta kuntaan.

Tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Yhtiön toimitusjohtaja tai vastaavassa asemassa oleva ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä.

Kunnanjohtajalla ja osastopäälliköllä oman toimialansa osalta on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisön hallituksen vai vastaavan toimielimen kokouksessa. Tytäryhteisöjen toimielinten kokouskutsut ja esityslistat liitteineen sekä pöytäkirjat on toimitettava em. läsnäolo- ja puheoikeuden omaaville viranhaltijoille.

7. KONSERNIRAPORTOINTI

Tytäryhteisöiltä edellytetään kunnan tapaan vähintään kolmivuotisen taloussuunnitelman laatimista. Taloussuunnitelmasta tulee käydä ilmi valtuuston tytäryhteisölle asettamat toimintatavoitteet. Investointiohjelman suunnittelukauden tulee olla vähintään viisi vuotta. Em. suunnitelmat on toimitettava vuosittain konsernijohtolle.

Kaikkien tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Tytäryhteisöjen ja muiden kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistettäväksi tulevien yhteisöjen on toimitettava kunnalle konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavat tiedot viimeistään tilikautta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Em. yhteisöjen on toimitettava kunnalle myös osavuositarkastuksen laatimiseksi tarvittavat tiedot.

Kunnankamreerilla on oikeus antaa tarkempia ohjeita konsernitilinpäätöksen laadintaan liittyen kaikille kunnan konsernitilinpäätökseen liitettäväksi tuleville yhteisöille. Ohjeissa käsitellään mm. mahdollisimman yhtenäisiä tilipuitteita, arvostus- ja jaksotuseriaatteita yms. käytännön konsernitilinpäätöksen laadintaan liittyviä asioita. Kunnankamreerilla on oikeus antaa em. vastaavia ohjeita myös osavuosikatsauksen laadintaan liittyen.

Konsernijohtoon ja tytäryhteisön johtoon välillä pidetään vuosittain vähintään yksi tavoite- ja talousarviokeskustelu kunnan ja tytäryhteisön toiminnan ja suunnitelmien yhteensopivuuden varmistamiseksi sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Osastopäälliköt osallistuvat tilaisuuteen konsernijohtoon harkinnan perusteella. Konsernijohto voi järjestää konserniin kuulumattoman, mutta kunnan kannalta taloudellisesti (esim. takausvastuu) tai toiminnallisesti merkittävän yhdistyksen, säätiön tai vastaavan yhteisön kanssa vastaavan tyyllisen kumppanusneuvottelun.

Tytäryhteisö raportoi kirjallisesti toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta konsernijohtolle puolivuositain (osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä), ellei konsernijohto toisin päättää. Tytäryhteisön on raportoitava konsernijohtolle osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen lisäksi aina, kun tytäryhteisön toiminnassa tai taloudessa on havaittavissa olennaisia muutoksia tai poikkeamia kunnan määrittelemiін tavoitteisiin verrattuna.

8. TILINTARKASTUS JA ARVIONTI

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta, mikä käsittää kuntakonsernin tilintarkastuspalvelujen kilpailuttamisen järjestämisen ja tytäryhteisöjen tilintarkastajan valinnan valmistelun kunnanhallitukselle.

Tytäryhteisöjen yhdeksi tilintarkastajaksi valitaan aina kunnanvaltuuston valitseman tilintarkastusyhteisön palveluksessa oleva JHTT-tilintarkastaja.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

9. RAHOITUS

Rahoitushuollon kokonaisvastuu konsernissa on konsernijohtolla. Sama koskee myös sisäistä rahoitus- ja sijoitustoimintaa. Tavoitteena on, että kuntakonsernin taloutta suunnitellaan ja hoidetaan kokonaisvaltaisesti. Rahoituksen ja sijoittamisen tulee olla kustannustietoista ja tuottavaa mutta myös mahdollisimman riskitöntä.

Tytäryhteisöjen tilapäistä rahoitusylijäämää voidaan lainata kunnalle alle vuoden maksuajalla kulloisellakin markkinakorolla (lähinnä vastaavan pituinen euribor-korko).

10. RISKIEN HALLINTA

Kunnanhallitus voi antaa tytäryhteisöille ohjeita yhtenäiseen riskienhallintaan liittyvissä asioissa.

Tytäryhteisön on pyydettävä konsernijohtoon suostumus

- toimialan laajentamiseen
- suuriin investointeihin/merkittäviin omaisuuden muutoksiin
- omaisuuden kiinnittämiseen tai muun vakuuden antamiseen

Vakuutuspalvelut kilpailutetaan kunnan ja tytäryhteisöjen osalta samanaikaisesti ja keskitetään tarvittaessa samaan yhtiöön.

Tytäryhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin kunnan riskienhallintaohjetta, jollei niillä ole erikseen hyväksyttyä hankintaohjetta.

11. YHTEISET PALVELUT JA HANKINNAT

Tytäryhteisöjen tulee palveluja tarvitessaan pyytää aina tarjoukset myös kunnalta ja muilta konserniin kuuluvilta yhteisöiltä. Yhteishankintojen edut tulee käyttää hyväksi.

Tytäryhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin kunnan hankintaohjetta, jollei niillä ole erikseen hyväksyttyä hankintaohjetta.

12. TIEDOTTAMINEN KONSERNIN ASIOISTA

Vastuu kuntakonsernin tiedottamisesta on kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla. Kunnanjohtajalla on oikeus pyytää tarvitsemiaan tietoja tytäryhteisöiltä ja tiedottaa niistä.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

13. VOIMAANTULO JA MUUTOKSET

Nämä ohjeet tulevat voimaan 1.1.2009 lukien.